

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

3.12.2024
luvn.fi

Oma- ja Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

[illegible]

Sisällys

1.1	Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	1
1.2	Palveluyksikön perustiedot	1
1.3	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	1
2	Asiakas- ja potilasturvallisuus	3
2.1	Palveluiden laadulliset edellytykset	3
2.2	Vastuu palvelujen laadusta	4
2.3	Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet	5
2.4	Muistutusten käsittely	6
2.5	Henkilöstö	7
2.6	Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta ..	10
2.7	Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi	11
2.8	Toimitilat ja välineet	12
2.9	Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	13
2.10	Lääkehoitosuunnitelma	15
2.11	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat	15
2.12	Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	16
3	Omaavunnon riskienhallinta	17
3.1	Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	17
3.2	Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	20
3.3	Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	21
3.4	Ostopalvelut ja alihankinta	22
3.5	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	23
4	Omaavunntasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen	23
4.1	Toimeenpano	23
4.2	Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen	24

1.1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

Palveluntuottajan perustiedot
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
PL 33, 02033 LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE
Y-tunnus 3221347-3

1.2 Palveluyksikön perustiedot

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yksikkö
Tekniikantie 15
02150 Espoo
p. 029 151 2000 (vaihde)

Palveluyksikön vastuuhenkilöt:
Palveluyksikköpäällikkö Hannele Otranen p.050 405 7830
Ylilääkäri, Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut Anne-
Maria Salminen p.040 186 3119
Sähköposti: etunimi.sukunimi@luvn.fi

Palvelupiste (vastuualue)	Vastuuhenkilö	Yhteystiedot (puhelinnumero)
Leppävaara-Kauniainen, kouluterveydenhuolto	Suvi Klefström	050 382 9334
Espoon keskus, kouluterveydenhuolto	Heidi Kyttälä	040 646 6103
Matinkylä-Olari-Tapiola, kouluterveydenhuolto	Essi Muinonen	043 825 7605
Espoonlahti-Kirkkonummi, kouluterveydenhuolto	Antonina Carlberg	040 126 9145
Lohja -Vihti-Karkkila, kouluterveydenhuolto	Satu Isopuro	040 354 2625
Hanko-Inkoo-Raasepori- Siuntio, kouluterveydenhuolto ja 2.aste	Anne Nummela	040 053 7215
2. aste LUVN lukiot (poislukion Hanko ja Raasepori) + ammattilliset oppilaitokset pois lukien Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi	Anne Tynell	043 824 8410
2. aste Espoo,Kauniainen,Kirkkonummi ammattilliset oppilaitokset + Espoon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon keskitetty toimipiste	Saila Laitinen 23.4.2025 -> Anna-Mari Uimonen	040 646 5918 046-877 3671

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtävänä on lasten, nuorten,
opiskelijoiden ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin
edistäminen, hyvän vanhemmuuden vahvistaminen, terveys- ja

hyvinvointiriskeihin puuttuminen sekä sairauksien ehkäiseminen. Lisäksi perustehtävänä on opiskelukyvyyn tukeminen ja osallistuminen hyvien oppimisedellytysten luomiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Jokaisella oppilaitoksella on nimetty terveydenhoitaja. Yhteyden saa puhelimitse tai vastaanotolle voi tulla ajanvarauksella tai avovastaanottoaikana ilman ajanvarausta. Tutuin työmuotomme on oppilaiden, opiskelijoiden sekä vanhempien tapaaminen vastaanotolla terveystarkastuksissa tai tarvelähtöisen tuen käynnillä. Erillistä kutsua ei tarvitse terveydenhoitajan vastaanotolle odottaa, vaan aina voi varata ajan, erityisesti jos on huolta tai kysymyksiä.

Lääkäripalvelut koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon tuottaa Espoossa Perhekeskuksen lääkäripalvelut ja muissa kunnissa lääkäripalveluista vastaa avosairaanhoito. Lääkäri toimii tiiviissä yhteistyössä terveydenhoitajan ja muun opiskeluhuollon kanssa. Ajan lääkärin vastaanotolle saa terveydenhoitajan kautta.

Sairaanhoito ei kuulu lakisääteisesti kouluterveydenhuoltoon, mutta joidenkin sairauksien hoidosta ja hoitokäytännöistä on sovittu yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Näitä hoitomuotoja toteutetaan tällä hetkellä ADHD:n (diagnosointi ja lääkehoito), lievästi masentuneiden sekä ahdistuneiden hoitopoluissa.

Opiskeluterveydenhuollossa opiskelukykyä heikentävät sairaudet hoidetaan osittain, siltä osin, kun ne vaikuttavat opiskelukykyyn. Lisäksi 2. asteen opiskelijat saavat sairaanhoitopalveluita yhteistyössä terveysasemien kanssa.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto osallistuu oppimista ja koulunkäyntiä haittaavien pulmien selvittelyyn ja tuen tarjoamiseen yhdessä muiden opiskeluhuollon ammattilaisten kanssa. Tarvittaessa osallistutaan opiskelijan yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaan sekä oppimisen tuen ryhmiin.

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulun toimintakulttuuria, joka edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, sosiaalista vastuullisuutta ja vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhuolto kuuluu kaikille oppilaitoksen yhteisön henkilöstölle. Sillä tarkoitetaan esim. vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistämistä, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisyä, opintojen järjestäminen hyvinvointia tukevaksi, opintojen etenemisen edistämistä, opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistamista sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien elintapojen tukemista. Opiskeluhuollon työntekijät voivat esimerkiksi vetää teemaryhmiä, osallistua hyvinvointiin liittyviin teemapäiviin tai työskennellä koko vuosiluokan kanssa.

Järjestämme koko Länsi-Uudenmaan alueen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut n. 55 000 peruskoululaiselle ja

n. 26 000 2.asteen opiskelijalle. Palveluita tuottavat pääasiallisesti julkisen sektorin toimijat. Tarvittaessa terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelua ostetaan sovitusti hankintasopimukseen hyväksytyiltä tuottajilta. Huolehdimme, että palvelut vastaavat asiakkaidemme tarpeita, ja valvomme palvelujen laatua.

Arvomme ovat asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja vastuullisuus

- Teemme työtämme asiakaslähtöisesti ja tuemme lasten, nuorten ja opiskelijoiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta elämän eri tilanteissa.
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tavoite on järjestää palvelunsa yhdenvertaisesti, jotta riittävät, oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut toteutuvat kaikille alueen oppilaille ja opiskelijoille.
- Toimimme vastuullisesti eli sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Toimivat ja kestävät palvelut edellyttävät meiltä eteenpäin katsovaa, kehittämismyönteistä ja uudistumiskykyistä asennetta.

2 Asiakas- ja potilasturvallisuus

2.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulee olla asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Hyvinvointialueet vastaavat oman toiminnan asianmukaisesta ja laadukkaasta järjestämisestä ja tuottamisesta omavalvonnan keinoin. Omavalvonnalla tarkoitetaan sitä, että palvelujen järjestäjä ja tuottaja valvovat, seuraavat ja arvioivat oman toimintansa laatua, lainmukaisuutta ja turvallisuutta. Omavalvonnan pitää olla ennakoivaa ja aktiivista toimintaa.

Laatua ohjaavat suositukset

Kansallisia suosituksia sekä sosiaali- että terveystalouteihin löytyy seuraavilta sivustoilta:

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026

Käypä hoito -suositukset

Sosiaali- ja terveystalouteiden suosituksia ja ohjeita (STM)

Terveydenhuoltolaki 1326/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX® §16 ja 17

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX® §8

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu-... 338/2011 -

Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®

Kuntainfo opiskeluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuosituksista (4/2021)

Henkilöstömitoitukset kouluterveydenhuoltoon (4/2023) - THL

Palveluyksikön laadunhallinnasta vastaavat palvelulinjajohtaja, palveluyksikköpäällikkö sekä lähiesihenkilöt.

2.2 Vastuu palvelujen laadusta

Hyvinvointialueen hallintosäännön 115§ mukaan viranhaltijat ja esihenkilöt vastaavat sisäisestä valvonnasta omilla palvelualueillaan ja raportoivat omalle esihenkilölleen. Tehtävistä määrätään tarkemmin hyvinvointialuejohtajan toimintaohjeissa. Palveluyksiköissä päälliköiden ja esihenkilöiden tehtävänä on huomioida laadunhallinta sekä asiakas- ja potilasturvallisuus annettujen ohjeiden ja lakien mukaisesti. He valmistelevat omavalvontasuunnitelmat yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Palvelualueet ja palvelulinjat raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seuranta. Toimintayksiköt raportoivat linjajohtajille merkittävistä riskeistä palveluissaan ja korjaavista toimenpiteistä.

Palvelujen laadunhallinta, ohjaus ja valvonta -yksikkö tuottaa kolmannesvuosittain (1–4, 5–8, 9–12) yhteenvedoraportin tapahtumista.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluyksikköpäällikkö sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ylilääkäri ovat ehkäisevän ja varhaisen tuen palvelulinjan johtoryhmän jäseniä. Johtoryhmä kokoontuu viikoittain.

Palveluysikköpäällikkö tapaa yksikkönsä lähiesihenkilöt viikoittain johtotiimissä. Lisäksi hänellä on henkilökohtaiset tapaamiset kunkin alueen lähiesihenkilön kanssa joka toinen viikko.

Henkilöstön kanssa lähiesihenkilöillä on tapaamisia joka toinen viikko, tarvittaessa kokoonnutaan useammin. Palveluysikköpäällikkö vierailee henkilöstön kokouksissa kerran vuodessa, kutsutusti useammin.

Yksiköllä on yhteinen kyselytunti (n. 45 min) kerran kuussa Teamsillä, johon voivat halutessaan osallistua kaikki terveydenhoitajat. Kyselytunnilla henkilöstön kysymyksiin ovat vastaamassa palveluesihenkilöt sekä palveluysikköpäällikkö. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yksikössä otetaan vuonna 2025 käyttöön palveluiden toteutumista seuraava mittaristo, palvelulinjaraportti (esim. käynnit, kontaktit, erityisentuen käyntien osuus kaikista käynneistä, lakisääteisten terveystarkastusten toteutuminen), jota käydään johtotiimissä läpi kuukausittain. Myös henkilöstön kanssa seurataan palvelulinja- sekä suorituspaikkakohtaisiaraportteja ja arvioidaan yhdessä palvelun laatua ja saatavuutta.

2.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Asiakkaan ja potilaan informointi hänen käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista toteutuu kirjallisilla esitteillä sosiaali- ja potilasasiavastaavien yhteystiedoista palvelupisteissä (infonäytöt, taulut) ja verkkosivuilla (<https://www.luvn.fi/fi/meilla-asiakkaana/tietopyynnot-ja-muut-asiakkaan-oikeudet/sosiaali-ja-potilasasiavastaava>). Lisäksi palveluysikössä on ohjeet palautteen antoon.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kaikkien palveluysiköiden sosiaali- ja potilasasiavastaavina toimivat Jenni Henttonen ja Terhi Willberg, p. 029 151 5838.

sähköposti: sosiaali.potilasasiamies@luvn.fi

Neuvontaa puhelimitse ma 10–12, ti, ke, to klo 9–12 (ei perjantaisin eikä pyhien aattona). Henkilökohtainen käynti ajanvarauksella.

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan.

Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan ja perheen itsemääräämisoikeutta sekä tukea asiakkaan osallistumista palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Asiakkaan elämäntapaohjauksessa kuunnellaan asiakkaan tarpeet ja arvioidaan hänen voimavarojaan sekä halu muutokseen. Asiakasta kannustetaan, tuetaan ja motivoidaan esim. terveelliseen ravitsemukseen, liikuntaan, hyvään arkirytmiin, päihteettömyyteen, mutta viime kädessä asiakas ja

perhe tekevät omat valintansa sen hetkisten voimavarojensa mukaan ja tätä valintaa kunnioitetaan. Toimimme aina kuitenkin lapsen etu edellä.

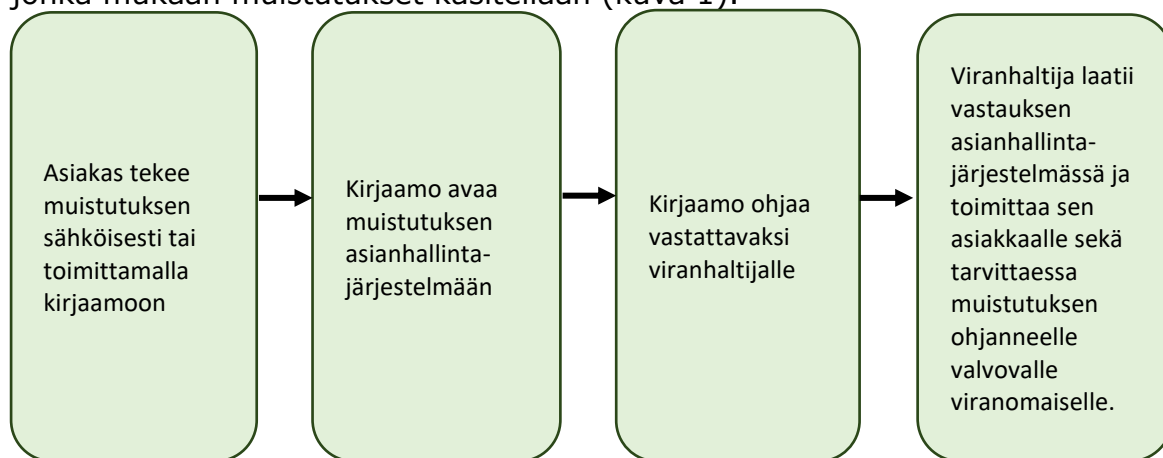
Palvelutarpeen / hoidontarpeen arviointi tehdään yhdessä palvelun käyttäjän ja/tai hänen läheisensä kanssa. Asianosaisen osallistumista tuetaan hänen elämäntilanteensa, iän ja toimintakyvyn edellyttämällä tavalla.

Hoidon ja palvelutarpeen arviointia tehdään yhdessä asiakkaan kanssa puhelinvälisessä, sähköisessä vahvan tunnistautumisen viestinnässä tai vastaanotolla. Arviointia tehdään tarvittaessa myös muun opiskeluhuollon ammattilaisten kanssa, moniammatillisesti. Lisäkäyntejä tarjotaan aina asiakkaan tarpeen mukaan. Asiakasta kannustetaan olemaan yhteydessä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon matalalla kynnyksellä, mikäli kokee siihen tarvetta.

Asiakkaan hoidon ja palvelun tarve ja suunnitelma kirjataan asiakastietojärjestelmään noudattaen kirjaamisohjeita ja lainsäädäntöä. Asiakas voi katsoa vahvan tunnisteiden avulla Oma Kanta -palvelusta käynnillä kirjattuja tietojaan.

2.4 Muistutusten käsittely

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä muistutusprosessi, jonka mukaan muistutukset käsitellään (kuva 1).

Kuva 1. Muistutusprosessi

Asiakaspalautetta kerätään usealla tavalla: hoitotilanteessa, suora yhteydenotto suullisesti tai postitse/ sähköpostitse, paperilomakkeilla tai Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen internetsivujen kautta.

Tyytymättömyys hoitoon tai palveluun: Asiakas tai hänen edustajansa voi ottaa suoraan yhteyttä hoitoa antaneeseen ammattilaiseen tai hänen esihenkilöönsä. Palautetta voi antaa LUVN internet-sivujen palautepalvelun kautta.

Muistutus: Asiakas tekee muistutuksen ja toimittaa sen LUVN:n kirjaamoon. Asiakas saa vastauksen muistutukseen noin kuukauden kuluessa.

Sähköisesti: lomake LUVN:n internetissä ([Muistutukset | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](#)) suomi.fi -tunnistautumisen kautta.

Paperilla: toimittaminen LUVN:n kirjaamoon (aika sovittava etukäteen kirjaamo@luvn.fi/ p. 029 151 5835, päivystys arkisin klo 9–15) TAI paperipostilla kirjaamon osoitteeseen PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.

Muistutus avataan asianhallintajärjestelmä Dynasty 10:een LUVN:n kirjaamossa (tunniste: Muistutus). Kirjaamo ohjaa muistutuksen vastattavaksi viranhaltijalle vastuutustaulukon mukaisesti (palvelualuekohtaiset ohjeet). Viranhaltija tekee muistutusvastauksen Dynasty 10:ssä ja toimittaa vastauksen asiakkaalle sähköpostin turvapostiominaisuudella / paperipostilla.

Kantelu: Tehdään asianomaiselle viranomaiselle (Aluehallintovirasto, Valvira, eduskunnan oikeusasiamies).

Potilasvahinko: Potilasvahinkoepäilyksessä ohjataan asiakasta tekemään ilmoitus Potilasvakuutuskeskukseen

Palvelulinjajohtaja yhdessä palveluyksikköpäällikön kanssa vastaa koko yksikköä koskeviin muistutuksiin ja kanteluihin. Yksittäisen asiakkaan hoitoon liittyvään muistutukseen tai kanteluun vastaa palveluyksikköpäällikkö yhdessä alueen lähiesihenkilön kanssa. Yksittäisiin palautteisiin esim. sähköisessä palautejärjestelmässä vastaa pääsääntöisesti sen alueen lähiesihenkilö, jota asia koskee.

2.5 Henkilöstö

Palveluyksiköiden esihenkilöt varmistavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeudet ennen työsuhteen aloittamista ja vuosittain mahdolliset muutokset tarkistetaan esimerkiksi tavoitekeskustelun yhteydessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on määritelty omavalvontaohjelmassa henkilöstölle suositellut täydennyskoulutukset.

Koulutus	Kohderyhmä
Elvytys/ensiapukoulutus (erillisen suunnitelman mukaisesti)	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta
Potilaan/asiakkaan tunnistaminen (erillinen koulutus tai sisältyen esimerkiksi tietojärjestelmäkoulutukseen)	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta
Säteilysuojakoulutus (Säteilylaki 859/2018 mukaisesti)	Lääkärit, hammaslääkärit ja säteilytyössä toimiva hoitohenkilökunta
Asiakasturvallisuuskoulutus (LAB PedaSafety)	Asiakastyössä toimiva henkilökunta
Potilasturvallisuuskoulutus (sisältää laiteturvallisuus, infektioiden torjunta, lääkitysturvallisuuskoulutus) (Oppiportti)	Potilastyössä toimiva henkilökunta
Lääkehoidon osaamisen varmistaminen (LOVe)	Lääkehoitoa toteuttava hoitohenkilökunta
Tietosuojakoulutus (Eduhouse)	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta

Taulukko 1. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle suositellut omavalvontaan liittyvät koulutukset (2024)

Henkilöstön kelpoisuus tehtäviinsä varmistetaan huolellisella rekrytointimenettelyllä, johon kuuluu kelpoisuusvaatimusten täyttymisen lisäksi mahdolliset turvallisuusselvitykset ja huumausainetestaukset. Palveluysikön esihenkilö tarkistaa rikosrekisteriotteen lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden kanssa työskenteleviltä ja vuoden 2025 alusta alkaen vammaisten henkilöiden kanssa työskenteleviltä (laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 28 § ja laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) 3 §).

Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon palkataan kyseessä olevaan tehtävään vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja Valviran laillistamia terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Sijaisena voi toimia myös loppuvaiheen opiskelija. Palveluysikön henkilöstön rekrytointi perustuu hyvinvointialueen virkoja ja työsuhteisia tehtäviä koskeviin ohjeisiin, talousarvion noudattamisohjeisiin, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon budjettiraameihin sekä muihin ohjeisiin, jotka koskevat täyttölupia tai henkilöstön palkkaamista. Ammattihenkilöille on määritelty kelpoisuusvaatimukset, jotka ilmoitetaan aina työpaikkailmoituksessa. Työntekijöiden soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioidaan rekrytointitilanteessa.

Terveydenhuollon ammasteissa toimiminen edellyttää koulutuksen ja Valviran laillistuksen tai rekisteröinnin lisäksi riittäviä ammattitaitoa- ja -tietoja, sekä sitä, että henkilö kykenee terveydentilansa ja

toimintakykynsä puolesta toimimaan ammatissaan. Työnantaja tarkistaa ennen päätöstä palvelukseen ottamisesta, että palkattavalla henkilöllä on vaadittavan tutkinnon lisäksi myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran rekisteröinti.

Turvallisuusselvitys (huumetestit) tehdään työterveyshuollossa (Mehiläinen), satunnaisesti joka 10. tehtävään palkatulle työntekijälle. Lisäksi esimiehellä on aina oikeus ohjata työntekijä tarvittaessa huumetestiin. Tartuntatautilain edellyttämä rokotussuoja tarvitaan vain terveydenhuollon toimipisteessä työskennellessä (Espoon keskitetty koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimipiste). Oppilaitokset eivät ole terveydenhuollon toimipisteitä.

Palvelujen saatavuus ja lakisääteisten tehtävien toteutuminen on yksikössä heikentynyt. Lakisääteisten tehtävien lisäksi toimintoon on siirtynyt myös erikoissairaanhoidosta sovitusti tehtäviä esim. ADHD-diagnostisointi sekä lasten ja nuorten lievien mielenterveyshaasteiden hoito. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on LUVNissa tällä hetkellä 146 tehtäväpohjaa, joka on alle kansallisen mitoitussuosituksen.

Esihenkilöt vastaavat uusien työntekijöidensä perehdyttämisestä sekä palveluyksikön että hyvinvointialueen yleisiin käytänteisiin. Perehdytykseen osallistuvat lisäksi kollegat ja asiantuntijatehtävissä toimivat terveydenhoitajat. Käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään perehdyttää sovellustuki.

Esihenkilö käy tavoitekeskustelun kaksi kertaa vuodessa jokaisen työntekijänsä kanssa joko yksilö- tai ryhmätavoitekeskusteluna. Yhdessä sovittujen tavoitteiden toteutumista seurataan käytössä olevilla mittareilla ja työntekijän ja esihenkilön kahdenkeskisissä tapaamisissa vuoden aikana.

Terveydenhuollon ammattihenkilöillä on lakisääteinen velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan. Esihenkilön tehtävänä on yhdessä työntekijän kanssa määritellä tarvittava koulutus esimerkiksi tavoitekeskustelussa. Vaikka työnantajalla on lakiin perustuva vastuu työntekijöiden osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä on vastuu viime kädessä yhteinen.

Esihenkilön näkemys tarpeista työtehtävään ja uran edistämisestä on keskeinen. Työntekijä tuo aktiivisesti esille kehittämistarpeita ja jakaa saamaansa tietoa työyksikössään. Työntekijä valmistelee yhteenvedon koulutuksesta ja sen hyödyistä, jonka hän käy läpi työyhteisössä. Jos kyse on merkittävämmästä koulutuksesta, sovitaan erikseen laajemmasta tiedon jakamisesta organisaatiotasoisesti.

Terveyden- ja sosiaalihuollon henkilöstön osalta valtioneuvosto on periaatepäätöksessään ottanut kantaa terveyden- ja sosiaalihuollon täydennyskoulutuksen määrään, joka arvioitiin keskimäärin 3–10 päivään vuodessa henkilöä kohden. Osa-aikaisilla työntekijöillä koulutusmäärät suhteutetaan työaikaan. Täydennyskoulutuksen riittävä

määrä määritellään yksilöllisesti ottaen huomioon henkilön peruskoulutuksen pituus, työn vaativuus ja toimenkuva. Työntekijällä on mahdollisuus osallistua myös perustehtävää tukeviin ulkopuolisiin ja maksullisiin koulutuksiin, huomioiden yksikön taloudelliset mahdollisuudet.

Työntekijöillä on mahdollisuus osallistua säännölliseen työnohjaukseen, joka tukee työssä jaksamista mutta toimii samalla myös osaamisen kehittämisen välineenä.

Opiskelijoiden ohjaus on osa ennakoivaa rekrytointia. Terveystenhoito on sitoutunut toimimaan pääkaupunkiseudun terveydenhoitajaopiskelijoiden käytännön työn harjoittelupaikkana. Opiskelijat varaavat harjoittelupaikan Jobiili-ohjelman välityksellä. Jokaiselle opiskelijalle nimetään ohjaaja/t jakson ajaksi. Opiskelijoiden toiveita työpisteestä ja asiakaskunnasta otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Palveluyksikössä on nimetyt opiskelijavastaavat, joka yhdessä lähiesihenkilön kanssa huolehtivat opiskelijaprosessin sujuvuudesta. Yhteistyötä tehdään ammattikorkeakoulujen kanssa ja harjoittelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan myös muualta Suomesta.

Opiskelija saa toimia tilapäisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä (sijaisena työsuhteessa) ainoastaan ohjauksen ja valvonnan alaisena. Perehdytyksen ja osaamisen varmistamisen merkitys korostuu opiskelijan toimiessa ammattihenkilön sijaisena. Opiskelijalle on nimettävä kirjallisesti ohjaaja. Ohjaajan tulee ensisijaisesti toimia samassa toimintayksikössä tai ohjaajan on oltava tavoitettavissa puhelimitse (esimerkiksi sosiaalipalveluissa). Sosiaali- tai terveydenhuollon opiskelija, joka suorittaa harjoittelujaksoaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella, toteuttaa lääkehoitoa vain ohjaajan välittömässä valvonnassa.

2.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Kouluterveydenhuollossa kokopäiväistä terveydenhoitajaa kohti kansallisen henkilöstömitoitussuosituksen (THL 25.4.2023) mukaan saisi olla enintään 460 oppilasta ja toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa enintään 570 opiskelijaa. Henkilöstön sijoittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon oppilaitosten erilaiset tarpeet sekä henkilöstöön ja työn organisointiin liittyvät tekijät. Henkilöstömitoitussuositusten mukaan LUVN-alueen koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta on vajeista sekä terveydenhoitajien että lääkäreiden osalta.

Kouluterveydenhuollossa mitoitussuosituksen mukaan kokopäiväistä lääkäriä kohti saisi olla korkeintaan 2100 oppilasta. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa kokopäiväistä opiskelulääkäriä kohti saisi olla korkeintaan 1800 opiskelijaa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut tuotetaan Espoossa omana toimintana. Muissa LUVN-kunnissa koulu- ja opiskelulääkäripalvelut tuotetaan yhteistyössä avosairaanhoidon kanssa tai hankitaan ostopalveluna.

Palveluyksikössä tavoitteena on, että kaikki terveydenhoitajien ja lääkäreiden tehtäväpohjat on täytetty huomioiden myös osa-aikaisuuksista koostuvat henkilöstöresurssit. Olemassa olevat terveydenhoitajien työtehtävät on saatu pääsääntöisesti täytettyä, joillakin alueilla on hetkellisesti ollut toimipiste ilman terveydenhoitajaa. Lääkäreiden rekrytointi on heikentynyt ja erityisesti sijaisuuksiin on joskus vaikea saada työntekijöitä. Sijaisuuksien rekrytointi on myös terveydenhoitajien osalta haastavampaa kuin vakituisiin terveydenhoitajien tehtäviin. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa vuosilomasijaisille ei ole tarvetta, koska vuosilomat ajoittuvat pääsääntöisesti oppilaitosten loma-aikoihin.

2.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Opiskeluhuollon monialaista yhteistyötä ja palvelun koordinointia toteutetaan hyvinvointialuetasoisesti alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä (OHL 14a §). Hyvinvointialue laatii alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman opiskeluhuoltopalveluiden järjestämiseksi (OHL 13a§), joka sisältää suunnitelman yhteistyöstä koulutuksen järjestäjän kanssa.

Koulutuksen järjestäjän kanssa toteutetaan ja suunnitellaan yhteistyötä koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmässä, jossa on sekä koulutuksen järjestäjän edustajia että opiskeluhuollon alueellisia esihenkilöitä.

Oppilaitostasoisesti yhteistyön ja palvelun suunnittelua toteutetaan oppilaitoskohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä, jossa jäsenenä ovat oppilaitoksen henkilöstön jäsenet sekä oppilaitoksen opiskeluhuollon ammattilaiset. Opiskeluhuollon terveydenhoitajille/ kuraattoreille/ psykologeille/ lääkäreille on keskeistä varmistaa yhteistyön toimivuus omissa oppilaitoksissa oppilaitoksen henkilökunnan ja muiden terveys- ja sosiaalipalveluiden kesken. Oppilaitoksen opiskeluhuolto vastaa, että konsultaatio- ja opiskeluhuollon sisäiset yhteistyörakenteet toteutuvat ja esihenkilö tarvittaessa tukee tätä prosessia.

Opiskelijan kannalta opiskeluhuoltopalveluiden sisäinen yhteistyö tarkoittaa helpompaa ja nopeampaa palvelua alan ammattilaisilta. Asiakkaan ongelmaan lähdetään etsimään tarvittaessa ratkaisuja nopeasti ja sujuvasti yhdessä eri toimijoiden kesken. Yhteistyömuotoja ovat konsultaatio, parityö, yhteisöllinen opiskeluhuolto (OHL 14 §) verkostotyö ja monialainen asiantuntijaryhmä (OHL 14 § ja 19 §).

Näissä kaikissa edellisissä tehdään opiskeluhuoltopalveluiden ja oppilaitoksen sisäisen yhteistyön lisäksi tarpeen mukaan yhteistyötä myös kolmannen sektorin, seurakuntien, poliisin, Kansaneläkelaitoksen, työ- ja elinkeinopalveluiden tai kunnan palveluiden kanssa. Opiskeluhuollon palvelut tekevät tarvittaessa erikseen yhteistyötä edellä mainittujen toimijoiden kanssa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perhekeskustoimijoiden keskinäisen yhteistyön helpottamiseksi perhekeskus-intranettiin on lisätty konsultaatioyhteystiedot eri viranomaisille, verkostotyön koontilomake ja sen ohjeet sekä konsultaatio-ohje.

Perhekeskustoimijoiden keskinäisessä yhteistyössä liittyen asiakkaan asioihin on sovittu noudatettavan systeemistä työtettä.

2.8 Toimitilat ja välineet

Kunnat vuokraavat hyvinvointialueelle koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimintaan sopivat tilat oppilaitoksesta. Tavoitteena on, että tilat ovat toimivat, tarkoitukseen sopivat, terveelliset ja lainsäädännön vaatimukset täyttävät. Uudisrakennuksissa ja remonteissa kuullaan käyttäjää ja käyttäjän tarpeita.

Espoon koulu - ja opiskeluterveydenhuollon Espoon keskuksen keskitetty toimipiste toimii ulkopuoliselta toimijalta vuokratuissa tiloissa (Kamreerintie 2A, 3.kerros). Oppilaitoskohtaisesti on erilaisia kulunvalvontajärjestelmiä sekä turva- ja kutsulaitteita. Kunnat vastaavat oppilaitoksissa käytössä olevista järjestelmistä.

Tilanteissa, joissa ennakoon tiedetään että työntekijän turvallisuus mahdollisesti on vaarassa, voidaan paikalle tilata hyvinvointialueen turvallisuuspalvelu. Palvelulinjalla on tehty myös toimintasuunnitelma mahdollisten sähkökatkosten varalle.

Koulu- opiskeluterveydenhuollon tilojen siivous sisältyy oppilaitoksen kokonaisuuteen ja/tai hyvinvointialueen tekemään työtilojen vuokrasopimukseen. Vastaanottotilat tulisi siivota päivittäin. Mikäli työntekijällä on käytössä työvaatteita, niiden huollosta vastaa työvaatteiden toimittaja.

Työturvallisuuskoulutukset järjestetään oppilaitoskohtaisesti opetuksen järjestäjän toimesta. Terveystoimijat ja lääkärit osallistuvat mahdollisuuksien mukaan näihin koulutuksiin, osana oppilaitoksen työyhteisöä.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toiminta tapahtuu koulutuksen järjestäjän tiloissa, mutta tietoverkko on puhelimesta jaettava LUVN-verkko. Verkon toimivuudessa on alueellisia ja toimipistekohtaisia eroja ja joissakin tilanteissa puhelimesta jaettu verkko ei pysty pyörittämään käytössä olevia raskaita ohjelmia esim. asiakastietojärjestelmää. Työn tekeminen hidastuu ja se heijastuu palvelun saatavuuteen. Viime vuoden aikana verkon toimivuutta on pyritty parantamaan erilaisilla teknisillä ratkaisulla esim. mokuksella, reitittimillä. Opetuksen järjestäjän kanssa käytävä tiedonkulku on haasteellisempaa, koska olemme eri organisaatioissa ja rajapinnat sähköisten järjestelmien välillä ei lainsäädännöllisesti tai teknisesti ole mahdollista (esim. Wilma, Google Drive). Opiskeluhuollon ja opetuksen järjestäjän viestintään tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta tärkeä tieto siirtyy asianomaisille oikea-aikaisesti.

2.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Laki lääikinnällisistä laitteista (719/2021) velvoittaa, että lääikinnällisten laitteiden käytön koordinointiin ja laiteturvallisuuden varmistamiseen on nimetty henkilö (ammattimaisen käytön vastuuhenkilö). Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella koko organisaation ammattimaisen käytön vastuuhenkilönä toimii laatu- ja asiakasturvallisuuspalveluiden asiantuntija. Palveluyksiköllä on nimetty lääikinnällisten laitteiden vastuuhenkilöksi palveluesihenkilö. Lisäksi yksikössä on palvelupisteisiin nimetty laitevastaava (n= 6–8) Lääikinnällisten laitteiden vastuuhenkilön ja esihenkilön tehtävänä on palvelupisteissä varmistaa henkilöstön osaaminen käytössä olevien laitteiden osalta, käytössä olevat laitteet ovat rekisteröity, CE-merkitty ja EU-säätelyn käyttömukaisia, ne ovat kunnossa ja niille toteutuu määräaikaistarkastukset sovituin välein.

Palveluyksiköissä lääikinnällisiin laitteisiin liittyvät vaaratilanneilmoitukset tehdään sähköisen järjestelmän kautta. Ohje vaaratilanneilmoituksen tekemisestä löytyy LUVN [intranetistä](#). Lääikinnällisiin laitteisiin liittyvistä vaaratilanteista ilmoituksen Fimeaan laatii lääikinnällisten laitteiden ammatillisin käytön vastuuhenkilö. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä lääikinnällisten laitteiden ja niiden käytön turvallisuuden varmistamisen seurantajärjestelmä, jonne kirjataan jäljitettävyyden edellyttämät tiedot toimintayksikön käytössä olevista, edelleen luovuttamista tai muutoin hallinnassa olevista sekä potilaaseen annetusta laitteista.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa käytössä olevien lääikinnällisten laitteiden turvallisen käytön vaatimasta koulutuksesta varmistetaan laitevastaavien perehdytyksellä. Luvnissa ei ole vielä käytössä sähköistä osaamisen seurantaa. Kunkin oppilaitoksen terveydenhoitaja vastaa oman toimipisteen laitteiden toimivuudesta ja huolehtii niiden kalibroinnista ja huoltamisesta oman alueen toimipaikkakohtaisten ohjeiden mukaisesti. Laitevastaavia on kuusi eri alueilla ja heiltä saa tarvittaessa tietoa lääikinnällisten laitteiden turvallisesta käytöstä ja huoltamisesta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ei harjoiteta omaa laitevalmistusta tällä hetkellä. Jos palveluyksiköissä harjoitetaan omaa laitevalmistusta, sille nimetään valmistuksesta vastaava vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö noudattaa lain lääikinnällisistä laitteista (719/2021) velvoitteita luku 4, 35 §. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen [laiteturvallisuussuunnitelmassa](#) on tarkemmin kuvattu lääikinnällisiin laitteisiin ja laiteturvallisuuteen liittyvät käytänteet. Palveluyksikössä käytetään olennaiset vaatimukset täyttäviä asiakastietolain mukaisia tietojärjestelmiä, jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan palveluntuottajan toimintaa ja joiden tiedot löytyvät Valviran tietojärjestelmärekisteristä

Tietoturva viittaa toimenpiteisiin, joilla suojataan tietoja, palveluita, järjestelmiä ja tietoliikennettä riskeiltä sekä tavallisissa että

poikkeusoloissa. Tietoturvan keskeiset periaatteet, kuten tiedon luottamuksellisuus, eheys, saatavuus, todentaminen, tunnistaminen ja kiistämättömyys, ovat tärkeitä. Ne takaavat, että kaikki Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelut käyttävät tietoja turvallisesti ja suojattuna vahingoilta. Tietoturvallisuuden varmistaminen edellyttää asianmukaisten hallintakeinojen käyttöönottoa, mukaan lukien politiikka- ja ohjeasiakirjat, prosessit, organisaatorakenteet sekä järjestelmä- ja laitteistotoiminnot.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue toteuttaa periaatteellisia ja käytännön toimia tietoturvariskien hallintaan ja tietoturvatason ylläpitoon. Tietoturvan toteutusta tuetaan, valvotaan ja arvioidaan proaktiivisesti, ja tietoturvatointiminta perustuu jatkuvaan parantamiseen ja arviointiin. Hyvinvointialueen työntekijöiden ja kaikkien hyvinvointialueen palveluiden tuottamiseen osallistuvien on ilmoitettava vastuuhenkilölle kaikista tietoturvallisuuteen tai tietosuojaan liittyvistä poikkeavuuksista tai häiriöistä. Näihin tilanteisiin reagoidaan välittömästi, ja kaikki häiriöt ja tietoturvapoikkeamat käsitellään, tutkitaan ja kirjataan asianmukaisesti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tietoturvapoikkeamien hallinta on suurelta osin ulkoistettu Tieralle.

Henkilötietoja on käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti sekä asiakkaan ja potilaan kannalta läpinäkyvästi. Potilastiedot ovat luonteeltaan salassa pidettäviä ja arkaluonteisia, minkä vuoksi on noudatettava erityistä huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa niiden laatimisessa, käytössä, säilyttämisessä, luovuttamisessa ja hävittämisessä. Turvallisen palvelun ja hoidon sekä henkilökunnan ja asiakkaan oikeusturvan takaamiseksi asiakirjat on laadittava ymmärrettävästi, virheettömästi ja riittävän täsmällisesti huomioiden tiedon tarpeellisuus suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten tietoa käsitellään.

Yksikön rekisteriseloste ja tietoturvaseloste ovat nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivulla.

Palveluyksikössä käytössä olevat asiakastietojärjestelmät:

Espoo: LifeCare

Kauniainen: Apotti

Hanko: Mediatri,

Kirkkonummi, Siuntio, Inkoo, Raasepori, Vihti, Karkkila, Lohja: Pegasos
Omni

Asiakkaiden ja potilaiden tietoja käsittelevillä työntekijöillä on vaitiolovelvollisuus, ja tietojärjestelmien käyttöoikeuksien saaminen edellyttää kirjallista tietoturva- ja tietosuojasitoumusta. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus jatkuu palvelussuhteen päättymisen jälkeenkin.

Jokainen uusi työntekijä saa sovellustuen järjestämän koulutuksen asiakastietojärjestelmän käyttöön ennen työn aloitusta. Lisäkoulutusta järjestetään aina tarvittaessa ja kun ohjelmiin tehdään päivityksiä.

Käytössämme on etäyhteys Teamsin kautta. Teamsin käytössä etävastaanotoissa noudatamme hyvinvointialueelle laadittuja yhteisiä ohjeita Teams - videovastaanotto asiakastyössä (sharepoint.com) . Espoon opiskeluterveydenhuollossa on käytössä digipalvelu Digichat. Digichatin käyttöön on saatavilla ohjeet sekä työntekijälle että asiakkaalle.

2.10 Lääkehoitosuunnitelma

Kaikissa lääkehoitoa toteuttavissa palveluyksiköissä ja sen pisteissä tulee olla lääkehoitosuunnitelma, joka ohjaa käytännön lääkehoidon toteuttamista. Lääkehoitosuunnitelman avulla voidaan varmistaa läkehoidon laatu ja turvallisuus. Se on osa organisaation omavalvontaohjelmaa ja yksiköiden omavalvontasuunnitelmia. Lääkehoitosuunnitelma on keskeinen osa lääkehoitoon osallistuvien henkilöiden perehdytystä sekä läkehoidon laadun ja turvallisuuden varmistamista.

Palveluyksikön ensimmäinen lääkehoitosuunnitelma on laadittu (6/2024) ja sen päivitys tehdään vuoden 2024 lopussa. Lääkehoitosuunnitelman laadinnasta vastaa palveluyksikköpäällikkö yhdessä palveluesihenkilöiden kanssa. Palveluyksikön läkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta vastaa jokainen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja omalta osaltaan itse. Kouluilla ja oppilaitoksissa on lääkekaapit, jotka ovat kunkin toimipisteen terveydenhoitajan vastuulla. Jokaisen työntekijän tulee tutustua lääkehoitosuunnitelmaan.

Hyvinvointialueella on käytössä yhteinen läkehoidon LOVE koulutusalue. Koulutus tulee suorittaa 5 vuoden välein. Hyvinvointialueella on yhteistyössä Uudenmaan lääkehoitolupatyöryhmän kanssa määritelty laillistettujen ja nimikesuojattujen teoriaopintojen, ja käytännön näyttöjen suorituskriteerit lääkehoitolupaan liittyen.

2.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen johdolla on vastuu toiminnan lainmukaisuudesta tietosuoja-asioissa. Tietosuojavastaava ohjeistaa hyvinvointialueen johtoa ja työntekijöitä tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista ja valvoo niiden toteuttamista. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tietosuojavastaavana toimii Rasmus Rantanen.

Rekisterinpitäjä on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue antaa rekisteröidyille tarvittavan informaation hyvinvointialueen nettisivuilla. Sivuilla annetaan yleisinformaatiota henkilötietojen käsittelystä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sekä kerrotaan rekisteröidyn oikeuksista ja niiden toteuttamisesta. Lisäksi sivuilla on rekisteriselosteet, joissa kerrotaan

henkilötietojen käsittelystä rekisterikohtaisesti. Sivuilla kerrotaan myös hyvinvointialueen tietosuojavastaavan yhteystiedot.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on erilliset tietosuojalinjaukset, joissa kuvataan tietosuojan toteuttaminen hyvinvointialueella (Saatavilla vain sisäisesti: Sisäiset palvelut - Tietosuojalinjaukset LUVN.pdf - Kaikki asiakirjat (sharepoint.com)). Hyvinvointialueen sisäinen vastuunjako määrittää miten palveluyksikössä noudatetaan tietosuojaan ja asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja asiakas- ja potilastietojen kirjaamiseen liittyviä ohjeita ja viranomaismääräyksiä. Tietosuojavastaava ja tietosuojatiimi ovat tehneet Tietosuojan videokoulutuksen hyvinvointialueen työntekijöille. Se löytyy Eduhousen koulutuksista ja kaikkien työssään henkilötietoja käsittelevien tulee katsoa se ja suorittaa siihen liittyvä tentti. Esihenkilöt valvovat, että heidän alaisensa suorittavat tentin. Lisäksi kukin työntekijä allekirjoittaa työsuhteen alussa tietoturva-, tietosuoja- ja salassapitositoumuksen.

Hyvinvointialueen työntekijöiden sekä kaikkien hyvinvointialueen palveluiden tuottamiseen osallistuvien tahojen tulee ilmoittaa vastuuhenkilölle havaitsemistaan tietoturvallisuuteen tai tietosuojaan liittyvistä poikkeavuuksista tai häiriöistä. Tietoturvaloukkauksista ilmoitetaan LUVNin intranetistä löytyvän linkin kautta. Tietosuojapoikkeamista ilmoitetaan Tieraan.

2.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Hyvinvointialueella kerätään palautetta asiakkailta ja asukkailta useita kanavia käyttäen. Saatua palautetta käytetään omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Asiakaspalautetta seurataan yksiköissä ja johtoryhmissä säännöllisesti. Koonti palautteista sovituin osin julkaistaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Asiakkaalla ja/tai hänen läheisellään on mahdollisuus osallistua hoidon ja palvelun laadun arviointiin antamalla palautetta eri kanavia käyttäen:

- "Anna palautetta" -linkki LUVNin nettisivuilla, tavoitteena vastaus kolmen työpäivän sisällä
- Palvelukohtaisia ja oppilaitoskohtaisesti kohdennettuja kyselyitä
- Kansalliset kyselytutkimukset ja kuntien omat kyselyt (esim. kouluterveyskysely, itsearviointit)
- Palautelaatikko odotustilassa (Kauniainen)

Palautetta voi antaa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Asiakaspalautteet käsitellään palveluyksikkökohtaisesti johtotiimissä. HVA-tasoinen asiakaspalauttekoosteen käsittelyprosessi on vielä suunnitteluvaiheessa. Pienempiä kehittämis ehdotuksia voidaan viedä käytäntöön välittömästi, isompia kehittämis ehdotuksia hyödynnetään palveluyksikön jatkuvassa kehittämisessä.

3 Omavalvonnan riskienhallinta

3.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Palvelualueet ja palvelulinjat raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seurantaan. Toimintayksiköt raportoivat linjajohtajille merkittävistä riskeistä palveluissaan ja korjaavista toimenpiteistä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden vaaratapahtumat käsitellään yksiköissä, joissa vaaratapahtuma on syntynyt. Vaaratapahtumailmoitus tulisi ottaa käsittelyyn 7 vuorokauden kuluessa ilmoituksesta ja olla käsiteltynä 60 vuorokauden kuluessa.

Yksikkötasolla laatua ja turvallisuutta parannetaan tunnistamalla ennalta kriittisiä työvaiheita, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Tunnistamisen jälkeen arvioidaan, mitä riskitekijälle tehdään sen minimoimiseksi. Esihenkilön vastuulla on perehdyttää henkilökunta omavalvonnan periaatteisiin ja toimeenpanoon mukaan lukien henkilökunnalle laissa asetettuun velvollisuuteen ilmoittaa asiakas- ja potilasturvallisuutta koskevista epäkohdista ja niiden uhista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella riskien, poikkeamien ja epäkohtien ilmoittamiseen on käytössä Awanic Oy:n toimittamat tietojärjestelmät (HaiPro) vuoden 2024 loppuun saakka. Tammikuun 2025 alussa otetaan käyttöön uusi sähköinen laadun- ja riskienhallintajärjestelmä. Järjestelmä sisältää laadun- ja riskienhallinnan lisäksi välineet henkilöstön pätevyyksien ja omavalvonnan tiedon hallintaan. LARI-järjestelmä mahdollistaa useiden laatuun liittyvien elementtien raportoinnin ja seurannan:

- Asiakas- ja potilasturvallisuus- sekä epäkohtailmoitukset
- Työturvallisuusilmoitukset
- Ilmoitus epäasiallisesta käytöksestä ja häirinnästä
- Riskienarviointi ja -hallinta
- Lääkehoitolupaprosessi ja lääkehoitoluvat
- Pätevyyksien hallinta, laiteosaaminen
- Hyvinvointialueen laadunhallinta ja palveluntuottajien itsearviointi
- Valvontakäyntien kirjaaminen
- Sosiaali- ja potilasasiavastaavien sähköinen kertomuksenhallinta

Sosiaalihuollon epäkohtailmoitus tehdään SPro -ohjelmalla. WBRpro -ohjelmalla voidaan ilmoittaa väärinkäytösepäilyistä, näitä ovat esimerkiksi julkisiin hankintoihin liittyvät epäkohdat, lahjusrikokset, petokset, yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen liittyvät epäkohdat.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstön kokouksissa käsitellään HaiPro järjestelmään tulleita ilmoituksia. Käsittely tehdään nimettömänä, keskustellen rakentavasti niin, että tapahtuneesta voidaan oppia.

Yhdessä voidaan kehittää uusia menetelmiä ja toimintamalleja, jotta samaa poikkeamaa ei tapahdu uudelleen.

Riskienarviointia tehdään yksikössä vuosittain tiimeittäin tai alueittain.

Palvelualueet, palvelulinjat ja vastuualueet raportoivat merkittävimmistä riskeistään ja niiden hallintatoimenpiteistä tilinpäätöksen osana olevassa toimintakertomuksessa sekä hyvinvointialueen puolivuotiskatsauksessa. Palvelualueiden suositellaan keräävän riskitiedot ensin palvelulinjoittain, jonka jälkeen palvelualue kokoa näiden perusteella palvelualueitasoisen kertomuksensa. Toimintakertomukseen ja puolivuotiskatsaukseen raportoitujen riskien tulee perustua riskilistaan dokumentoituihin riskeihin.

Viestintä

Henkilöstöä tiedotetaan korjaavista toimenpiteistä toimipistekohtaisesti lähiesihenkilöiden toimesta. Työntekijät tai heidän lähiesihenkilönsä tiedottavat kuntakohtaisesti korjaavista toimenpiteistä asiakkaita. Palveluyksikköön on nimetty Potilasturvallisuus ilmoitusjärjestelmän vastaava. Eri alueiden esihenkilöt käsittelevät HaiPro/LARI -ilmoitukset ja niistä keskustellaan johtotiimissä, työntekijöiden kuukausikokouksissa sekä tarvittaessa palvelulinjan johtoryhmässä. Käsittelyn yhteydessä tehdään suunnitelma toimintatapojen ja prosessien kehittämisestä. Mikäli kyseessä on vakava vaaratapahtuma, käytetään kaksitasoista selvitystä, jolloin käsittely siirtyy LUVNin vakavien vaaratapahtumien tutkintaryhmälle.

Riskienhallinnan suunnitelmat

Keskitetty koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimipiste

Pelastussuunnitelmasta vastaa kiinteistön johto ja se tehdään yhdessä kiinteistön omistajan ja kiinteistön edustajien kanssa (eli kaikki toimijat, talokokous).

Oppilaitokset

Palo- ja pelastussuunnitelma päivitetty: Tehdään oppilaitoskohtaisesti, opetuksen järjestäjän puolesta
Poistumissuunnitelma päivitetty: Tehdään oppilaitoskohtaisesti, opetuksen järjestäjän puolesta

Valmius- ja varautumissuunnitelma päivitetty: Tehdään oppilaitoskohtaisesti, opetuksen järjestäjän puolesta

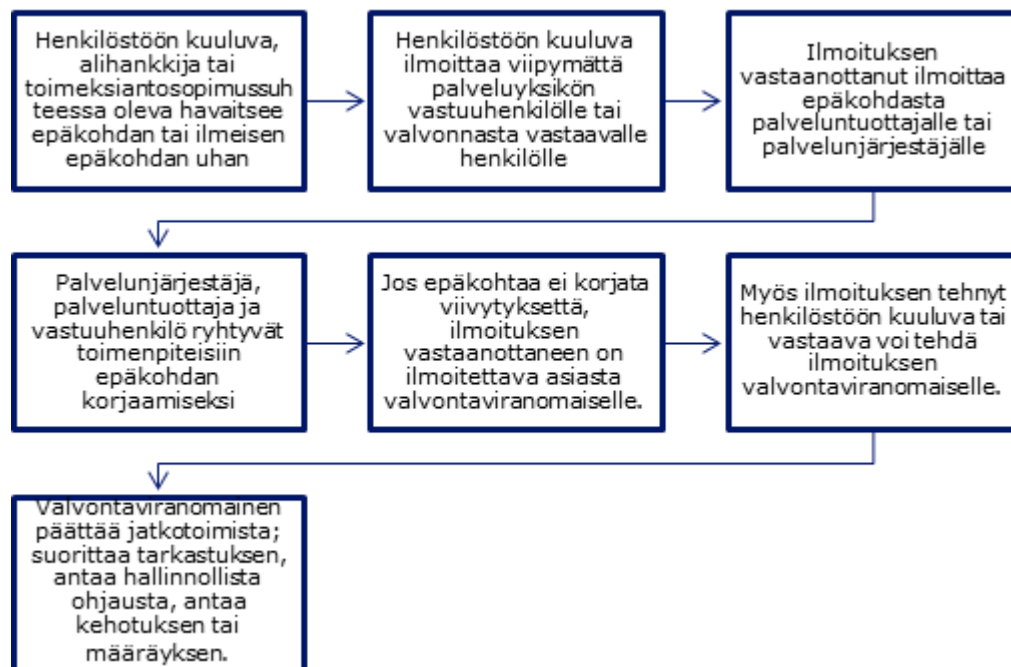
Oppilaitoskohtaisesti on sovittu vastuuhenkilöt valmius- ja varautumissuunnitelmiin.

Riski, poikkeama, epäkohta tai ilmoitusvelvollisuus	Ilmoittamistapa	Ilmoitus viranomaiselle
Asiakas- ja potilasturvallisuuden vaaratapahtumat	HaiPro (PT) /LARI	Vakava epäkohta AVI
Väärinkäyttöepäilystä ilmoittaminen	HaiPro (WBRpro) /LARI	Vakava epäkohta AVI
Ilmoitus epäkohdasta (Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaki 29§)	Ilmoitus palvelun vastuushenkilölle tai SPro/HaiPro	Vakava epäkohta AVI
Sairaalainfektioiden seuranta	SAI-järjestelmä	
Työturvallisuusilmoitus ja työhön liittyvien riskienhallinta	HaiPro /LARI	
Tietoturvapoikkeamat	Tiera helpdesk.luvn@tiera.fi	Fimea, Vakava epäkohta AVI
Tietosuojaloukkaus	Tietosuojaloukkausilmoitus intra	
Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon hoitoilmoitus	HILMO	THL
Lääkkeiden ja rokotusten haittavaikutusilmoitukset	Fimea	Fimea
Lääkinnällisten laitteiden poikkeamat	HaiPro (PT) /LARI	Fimea
Säteilyvaarailmoitukset		STUK
Valvottavat tartuntataudit	tartuntatauti@luvn.fi	THL
Ruoka- ja vesivälitteisten epidemioiden ilmoittaminen	tartuntatauti@luvn.fi	Ruokavirasto
Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä (pelastuslaki §42)	Pelastustoimen lomake	Pelastuslaitos

Taulukko 2. Poikkeamien ja epäkohtien ilmoituskanavat.

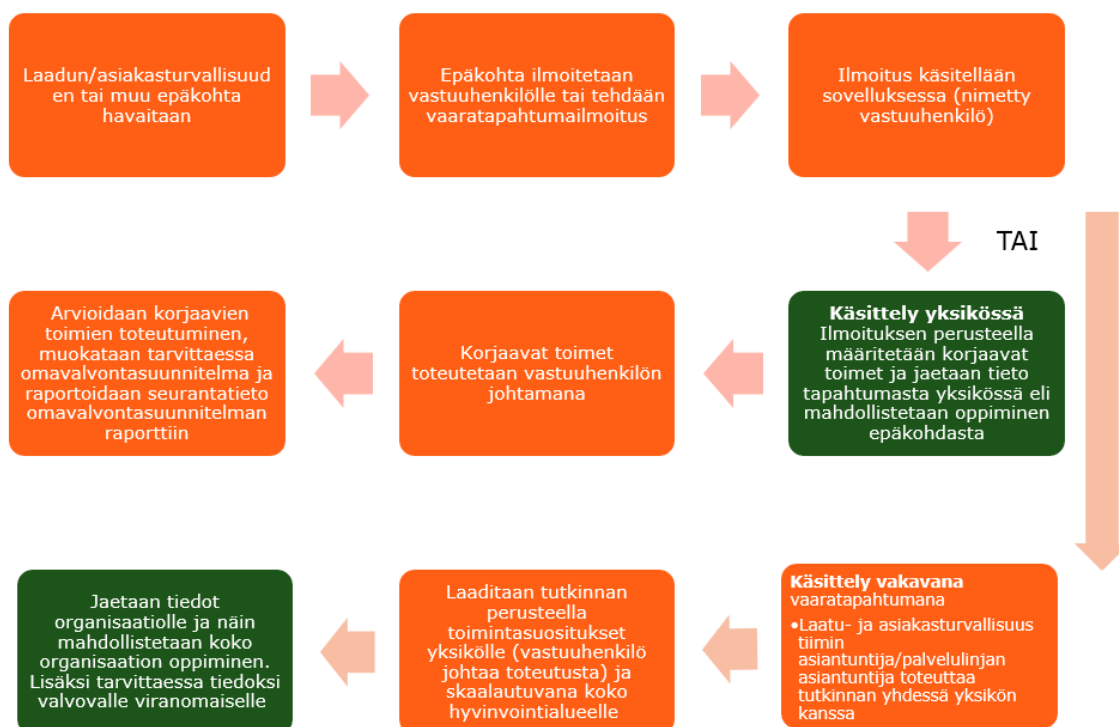
3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa on kuvattu henkilöstön ilmoitusvelvollisuus epäkohdasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 29 §:n mukainen henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden mukainen prosessi on kuvattu alla.

Kuva 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohtien ilmoitus- ja käsittelyprosessi.

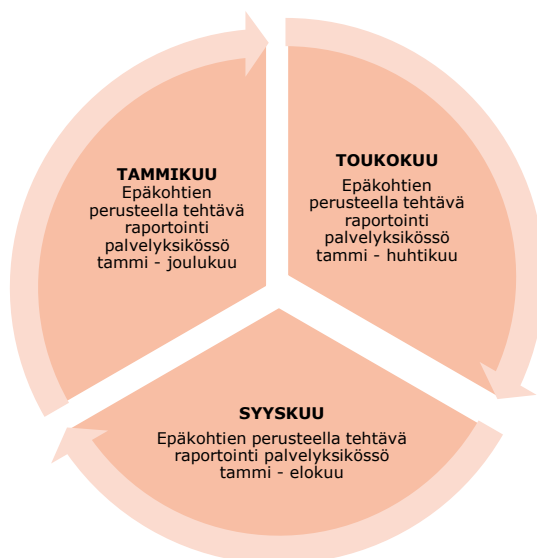
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä vaaratapahtumien ja niistä oppimisen prosessi (kuva 3). Prosessi käynnistyy epäkohdan havaitsemisesta, joka tuodaan tiedoksi yksikön vastuuhenkilölle (esihenkilö). Epäkohta käsitellään sähköisessä sovelluksessa, ja määritellään korjaavat toimenpiteet. Tieto tapahtumasta ja korjaavat toimet käsitellään yksikössä, jotta oppiminen vaaratapahtumista mahdollistuu. Jos tapahtuma tutkitaan vakavana vaaratapahtumana, jaetaan tutkinnasta tieto yksikölle ja koko organisaatiolle, jolloin mahdollistetaan laajempi oppiminen tapahtumasta.

Kuva 3. Vaaratapahtumien ilmoittamis- ja oppimisprosessi.

3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Hyvinvointialueella raportoidaan epäkohtailmoitukset, kuten vaara- ja haittatapahtumat, neljän kuukauden välein. Tämä raportointi sisältyy omavalvontasuunnitelmiin ja julkaistaan alueen verkkosivuilla. Vaara- ja haittatapahtumien raportoinnin aikataulu on dokumentoitu ja saatavilla alla kuvassa 4. ja omavalvontaohjelmassa. Lisäksi hyvinvointialueella järjestämme säännöllistä koulutusta asiakas- ja potilasturvallisuuden riskienhallinnasta, joka on osa henkilöstön omavalvonnan perehdytystä vuodelle 2024.

Kuva 4. Vaara- ja haittatapahtumien raportointiaikataulu

Ensiapukoulutusta järjestetään säännöllisesti. Terveystieteiden ja lääkäreiden tulee suorittaa tämä koulutus kolmen vuoden välein. Koulutusta on toistaiseksi ostettu SPRiltä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella tartuntatautien leviämistä ja valvonnasta vastaa tartuntatautiyksikkö. Tartuntatautiyksikkö myös ohjeistaa hyvinvointialueen palvelualueita ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Yhteystiedot löytyvät LUVN intranetistä. Tartuntatautilain 55 ja 56§:n edellyttämät terveydentilan selvitykset; Esihenkilön tulee varmistaa seuraavat asiat työntekijöiltä, vuokratyöntekijöiltä, opiskelijoilta sekä harjoittelijoilta:

1. Tuberkuloosiselvitys: kaikki sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksiköissä työskentelevät.
2. Salmonellaselvitys: työntekijät, jotka käsittelevät pakkaamattomia kuumentamattomina tarjottavia elintarvikkeita.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen työntekijät saavat todistukset omasta työterveyshuollostaan. Muiden työnantajien työntekijät (esim. Seure) saavat ohjeet omalta työnantajalta. Opiskelijat, kotoutumisharjoittelijat ja työkokeilijat täyttävät tartuntatautikyselyn ja toimittavat sen nähtäväksi esihenkilölle.

Yksikön hygieniahoitaja/ vastaava: Jokainen terveydenhoitaja vastaa omassa toimipisteessään myös hygieniasioista. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon on nimetty omat tartuntatauti yhteishenkilöt, jotka osallistuvat tartuntatautiyksikön säännöllisiin yhteistyötapaamisiin ja välittävät niistä tietoa tiimille.

Palveluyksikössä noudatetaan valtakunnallisia hygieniakäytäntöihin liittyviä säädöksiä, suosituksia ja ohjeita (THL/ Infektiotaudit ja torjunta). Infektioiden ennaltaehkäisy muodostuu monesta eri osatekijästä, joita ovat muun muassa hyvä käsihygienia ja hoitokäytännöt sekä henkilökunnan koulutus. Työhuoneissa tulisi olla vesipiste, mutta valitettavasti joissakin oppilaitoksissa näin ei ole. Kaikissa huoneissa on kuitenkin käytössä käsidesi sekä eritetahrojen käsittelyyn tarkoitetut välineet ja aineet.

Toiminnassa käytetään sekä kertakäyttöisiä välineitä, että joitakin pieniä instrumentteja (esim. atulat), jotka huolletaan sovitusti välinehuollon kanssa.

3.4 Ostopalvelut ja alihankinta

Alihankintana ja ostopalveluna tuotetut palvelut

Mikäli palveluntuottaja käyttää alihankkijoita, vastaa palveluntuottaja alihankkijoidensa työn tekemisestä ja lopputuloksen laadusta kuin omasta työstään. Lisäksi palveluntuottaja vastaa siitä, että sen alihankkijalla on palvelun tuottamiseen mahdollisesti tarvittavat luvat.

Palveluntuottaja on ilmoittanut käyttämänsä alihankkijat tilaajalle tarjouksessaan. Palveluntuottajan tulee aina ilmoittaa tilaajalle kirjallisesti alihankkijoihin kohdistuvista muutoksista ja lisäyksistä. Tilaaajan tulee

hyväksyä alihankkijoita koskevat muutokset ja lisäykset ennen kuin uudet alihankkijat ryhtyvät tuottamaan palveluita. Tilaajalla on oikeus perustellusta syyistä kieltäytyä hyväksymästä esitettyä alihankkijaa.

Ostopalvelua on jouduttu käyttämään erityisesti lääkäripalveluiden turvaamiseksi.

3.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelma, joka hyväksyttiin aluehallituksessa joulukuussa 2023, on saatavilla intranetissä ([valmiussuunnitelma yleinen osa](#)). Hallinnon riskienhallintapalvelut vastaavat suunnitelman päivityksestä. Mikäli palveluyksiköllä on alihankintaa, sovitaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankinnassa palveluntuottajan kanssa valmiuden tilannekuvan ylläpidosta, sen välittämisestä valmiuskeskukselle sekä häiriötilanteiden ilmoitusmenettelystä, kuten Valtioneuvoston asetuksessa 308/2023 määritellään.

Palveluyksikön valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta ja suunnitelmasta vastaavat palveluyksikköpäällikkö, ylilääkäri ja palvelulinjajohtaja yhdessä.

4 Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

4.1 Toimeenpano

Palveluyksikön omavalvonnan toteutuminen asiakas- ja potilastyössä edellyttää henkilöstön vahvaa sitoutumista, ymmärrystä ja käsitystä omavalvonnan tärkeydestä. Ajankohtainen omavalvontasuunnitelma on jatkuvasti henkilöstön saatavilla ja suunnitelmaan vuoden aikana tulevat muutokset kommunikoidaan selkeästi. Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle tarjotaan omavalvontaan liittyviä koulutuksia, jotka on määritelty omavalvontaohjelmassa. Lisäksi järjestämme säännöllistä koulutusta omavalvonnasta, ja nämä koulutukset ovat saatavilla tallenteina.

Henkilöstöltä edellytetään omavalvontasuunnitelmaan tutustumista. Omavalvontasuunnitelma on myös yksi perehdytyksessä käytetty dokumentti, jonka lukemiseen varataan aikaa.

Kaikilla yksikön toimijoilla on vastuu ilmoittaa suunnitelmassa havaittavissa olevista päivitettävistä asioista omalle esihenkilölle välittömästi, kun niitä huomaa. Palveluyksikköpäällikkö vastaa näiden yksittäisten asioiden päivittämisestä suunnitelmaan. Johtotiimi yhdessä sopii tarvittaessa päivityksen viestinnästä henkilöstölle, kun toimintatapaan on tullut muutos.

4.2 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Hyvinvointialueen verkkosivustolla julkaistaan palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat sekä niiden seurantaraportit, jotka ovat myös nähtävillä suoraan palveluyksiköissä. Omavalvontasuunnitelmia päivitetään ja julkaistaan säännöllisesti, ottaen huomioon palveluiden laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden muutokset. Palveluyksiköt ja hallinnon laatu- ja asiakasturvallisuuspalvelut työskentelevät yhdessä seurantaraporttien laatimisessa ja julkaisussa. Lisäksi laatu- ja asiakasturvallisuuspalvelut tarjoavat ohjeistusta raporttipohjien ja seurantajärjestelmien käyttöön liittyen.

Palveluyksikköpäällikkö päivittää omavalvontasuunnitelmaa yhdessä lähiesihenkilöiden kanssa vuosittain. Henkilöstöllä on mahdollisuus kommentoida omavalvontasuunnitelmaa ja kommenttien perusteella tarvittaessa tarkennetaan suunnitelmaa. Kaikilla yksikön toimijoilla on vastuu ilmoittaa päivitettävistä asioista omalle esihenkilölle välittömästi, kun niitä huomaa suunnitelmassa. Palveluyksikköpäällikkö vastaa näiden yksittäisten asioiden päivittämisestä suunnitelmaan.

LIITE 1. Omavalvontasuunnitelman toteutumisen seuranta

Saatavilla verkosta [Palveluiden omaevalvontasuunnitelmat | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](https://www.luvn.fi/)

Täytetään intrassa palvelulinjan kokoomataulukkoon

[illegible]